ECLI:LV:RVPT:2021:1207.11094071418.1.S
Krimināllietas Nr. 11094071418
Lietvedības Nr. K30-0547-21/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 7. decembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, tiesnesis Z. Dundurs, atklātā tiesas sēdē, piedaloties prokurorei I. Mihailinai un aizstāvim A. Leičenko, iztiesāja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 131. panta.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2018. gada 21. aprīlī ap plkst. 16.30 cietušais /pers. C/, dodoties uz savu dzīvesvietu, ieradās ēkas /adrese/ kāpņu telpā un izdzirdēja vārdu apmaiņu starp viņa sievu, kaimiņieni un viņas draugu /pers. B/ sakarā ar atšķirīgu izpratni par pārvietošanās kārtību iekšā ēkā un ārā no tās. /pers. C/ mutiski iesaistījās konfliktā ar mērķi to izbeigt, pēc kā /pers. B/, pēkšņu dusmu vadīts, ar mērķi izrādīt nepatiku par /pers. C/ viņam izteiktiem aizrādījumiem uzbruka /pers. C/, ar dūri vienu reizi iesitot viņam pa zodu. Pēc tam, konfliktam turpinoties, /pers. B/ saķēra /pers. C/ aiz mugursomas, kas viņam bija uz pleciem, un ne mazāk kā vienu reizi pārāva aiz tās, kā rezultātā /pers. C/ nokrita uz kāpņu telpas grīdas uz savas kreisās rokas.

/pers. B/ darbības rezultātā, viņam neparedzot vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu /pers. C/ savas darbības rezultātā, kaut arī viņam vajadzēja un viņš varēja paredzēt, ka, fiziski iedarbojoties uz personas ķermeni, tā var nokrist uz savām rokām no sava auguma augstuma, kas ir pietiekami, lai gūtu ievainojumus, /pers. C/ aiz noziedzīgas nevērības tika nodarīti šādi miesas bojājumi - kreisās plaukstas trešā pirksta pamata un vidējās falangas locītavas mežģījums un vidējās falangas lūzums. Iegūtie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas izraisījuši ilgstošus veselības traucējumus, kas pārsniedz 21 dienu.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 131. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais tiesas izmeklēšanā savu vainu apsūdzībā atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, norādīja, ka cietušajam atvainojās nākamajā dienā pēc notikušā konflikta, piekrita lietas izskatīšanai tiesā bez pierādījumu pārbaudes par vainu visā apjomā. Cietušā pieteiktajai kaitējuma kompensācijai par morālo kaitējumu 10 000 euro apmērā nepiekrita.

Tiesa iztiesāšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta pirmo daļu pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā par vainu. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu uzskaitījums un to analīze spriedumā par vainu netiek izdarīta. Apsūdzētā vaina ir pierādīta pilnībā.

Tiesa, nosakot soda veidu un mēru, saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu konstatē, ka apsūdzētais izdarījis kriminālpārkāpumu, kura rezultātā tika apdraudēta cietušā veselība, nodarot vidēja smaguma miesas bojājumus. Apsūdzētais kriminālpārkāpumu izdarījis aiz neuzmanības.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka dzimis /datums/, ar augstāko izglītību, šķīries, strādā SIA "/nosaukums/" par /amats/, mēnesī nopelnot ap 1000 euro, agrāk nesodīts, veselības problēmu nav. Apsūdzētais norādīja kā par sevi raksturojošu informāciju, ka rūpējas par 80 gadu veco māti.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst apsūdzētā savas vainas pilnīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Tiesa soda noteikšanā ņem vērā, ka apsūdzētais piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes par vainu, kas patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli neveido, jo pierādījumu pārbaudes neizdarīšana tiesas izmeklēšanā ir tiesas izvēles iespēja, ko paredz Kriminālprocesa likums.

Krimināllikuma 48. pantā paredzētos apsūdzētā atbildību pastiprinošos apstākļus tiesa nekonstatē.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka par izdarīto kriminālpārkāpumu apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 131. pantā paredzētais naudas sods. Tiesas ieskatā kriminālpārkāpuma raksturs, proti, ka izdarīts aiz neuzmanības, radītais kaitējums un apsūdzētā personība neliecina par to, ka apsūdzētais būtu jāizolē no sabiedrības ar brīvības atņemšanu vai jānosaka pienākums veikt piespiedu darbus.

Tiesas ieskatā naudas sods visefektīvāk sasniegs Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, jo par izdarīto tiks mantiski sodīts, tādējādi preventīvi aizsargās sabiedrības drošību, jo apsūdzētajam tiks raidīts signāls, ka par prettiesiskām darbībām tiks sodīts, atjaunos taisnīgumu, jo par izdarīto tiks sodīts ar samērīgu sodu, resocializēs apsūdzēto, jo nostiprinās apziņā soda neizbēgamības principu un ka par prettiesiskas darbībām tiks sodīts, kā arī panāks, ka apsūdzētais un arī citas personas pildīs likumus un atturēsies no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Nosakot naudas sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir darbspējīgā vecumā, strādā par /amats/, kas ir atbildīgs amats, mēnesī nopelna ap 1000 euro, ir ar labu izglītību, veselības problēmu nav. Līdz ar to tiesai ir radusies pārliecība, ka apsūdzētajam būs reāla iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu vai gūt paredzamus ienākumus, kas ļautu likumā noteiktajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu. Kā minēts iepriekš, naudas soda veids arī visefektīvāk sasniegs soda mērķi, jo raidīs apsūdzētajam signālu, ka rūpīgāk jāievēro likumi, lai neuzmanīgas rīcības dēļ neciestu citi apkārt esošie sabiedrības locekļi.

Soda mērs apsūdzētajam, ņemot vērā atbildību mīkstinošā apstākļa esamību un to, ka nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, nosakāms tuvāk minimālajai Krimināllikuma 41. panta otrās daļas 1. punktā noteiktajai naudas soda robežai, t.i., nosakot naudas trīs minimālo mēnešalgu (EUR 1500) apmērā.

Tiesa konstatē, ka attiecībā uz /pers. B/ nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, un, ņemot vērā šo apstākli pie soda noteikšanas, noteiktais sods ir mīkstināms, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1. punktu. Tiesa uzskata, ka samērīgs atlīdzinājums par pieļauto pārkāpumu būtu soda mīkstināšana par vienu minimālo mēnešalgu, tādējādi sodot /pers. B/ ar naudas sodu divu (2) Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 1000 euro apmērā. Apsvērumi par saprātīga termiņa pārkāpuma konstatēšanu ir šādi.

Tiesa konstatē, ka nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, jo lieta tiesā saņemta 21.11.2019., lietas izskatīšana tika paredzēta 12.05.2020., bet 06.05.2020. lietas izskatīšana tika noņemta objektīvu apstākļu dēļ sakarā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju Covid-19

vīrusa dēļ. Tika noteikts jauns lietas izskatīšanas laiks 24.02.2021., bet 08.02.2021. atkārtoti, pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojuma Nr. 655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.19.8. punktu tika atlikta krimināllietas izskatīšanu tiesas sēdē līdz ārkārtējās situācijas atcelšanai sakarā ar Covid-19 vīrusu. Jauna lietas izskatīšana tika noteikta uz 07.12.2021., kad lieta arī tika izskatīta. Līdz ar to ir redzams, ka no apsūdzētā neatkarīgu, bet objektīvu iemeslu dēļ lietas izskatīšana kopš saņemšanas tiesā tika atlikta uz nedaudz vairāk kā diviem gadiem. Līdz ar to šāds tiesību aizskārums ir kompensējams, šajā gadījumā ar soda mīkstināšanu.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētajam pirmstiesas procesā drošības līdzeklis netika piemērots, tiesa nesaskata pamatu drošības līdzekļa piemērošanai tiesā.

Cietušais pieteica kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu 10 000 euro apmērā. Apsūdzētais kompensācijai nepiekrita, jo uzskatīja, ka tā ir pārāk liela un nesamērīga ar izdarīto, taču nespēja nosaukt konkrētu summu, kādai piekrīt. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta otro daļu tiesā tika veikta pierādījumu pārbaude tikai daļā par cietušā /pers. C/ pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju 10 000 euro apmērā.

Tiesas izmeklēšanā tika pārbaudīti pierādījumi par morālo kaitējumu: lēmums par atzīšanu par cietušo, no kura redzams, ka 2018.gada 16.jūlijā /pers. C/ atzīts par cietušo; cietušā /pers. C/ papildus nopratināšanas protokols no 2018.gada 13.augusta, kurā cietušais pieteicis 10 000 euro par nodarīto morālo kaitējumu. Tiesas sēdē cietušais morālā kaitējuma kompensāciju uzturēja, paskaidroja, ka miesas bojājumu rezultātā izjutis fiziskas sāpes, paskaidroja, ka miesas bojājuma dēļ bija jāvēršas ārstniecības iestādē, kur tika pirksts ārstēts, tika četras reizes fotografēts rentgenā, tostarp ieģipsēts, bijis ilgstoši jāstaigā ar ģipsi. Paskaidroja, ka palikušas sekas, jo pirksts nav atguvis sākotnējo stāvokli, kāds bija līdz miesas bojājumu nodarīšanai.

Cietušā pārstāve par kompensāciju paskaidroja, ka tā ir samērīga, jo apsūdzētā darbību dēļ cietušajam tika nodarītas fiziskas ciešanas, kā arī ir iestājušās paliekošas sekas, kuras nav labojamas, sekas ir labi redzamas dabā, proti, ir redzams, ka pirksts cietušajam ir kropls. Līdz ar to apsūdzētajam ir jānes morāla atbildība par nodarīto.

Tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350. panta pirmo un otro daļu, 352. panta pirmo daļu un 353. panta pirmās daļas 1. punktu atzīst, ka pieteiktā kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu ir apmierināma daļēji 700 euro apmērā, bet pārējā daļā 9300 euro apmērā morālā kaitējuma kompensācija noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

Tiesa, nosakot morālā kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu. Proti, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums ir kriminālpārkāpums, kas izdarīts aiz neuzmanības, izdarīšanas raksturs nebija vispārbīstams cietušajam, jo miesas bojājumi tika nodarīti kreisās plaukstas trešā pirksta pamata un vidējai falangai, kas neapdraudēja cietušā dzīvību, kā arī tie nav atstājuši paliekošus sakropļojumus un darbspējas zudumu cietušajam. Tiesa secina, ka ar objektīviem lietā pārbaudāmiem pierādījumiem neapstiprinās cietušā un cietušā pārstāves paustais, ka cietušajam nodarītie miesas bojājumi atstājuši paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumus.

Vienlaikus tiesa ņem vērā to, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums pats par sevi ir radījis morālu aizskārumu cietušajam, jo tika apdraudēta cietušā veselība, cietušas miesas bojājuma rezultātā ir izjutis fiziskas ciešanas gan nodarījuma brīdī, gan vēlāk ārstniecības procesā. Tāpat tiesa ņem vērā, ka cietušam tika radīts morāls aizskārums sakarā ar to, ka bija jāveic ārstnieciskas manipulācijas, bija jāstaigā ar ģipsi, tādējādi uz laikus bija pazemināta dzīves kvalitāte. Šādos apstākļos cietušajam ir tiesības uz gandarījuma saņemšanu no apsūdzētā par morālo aizskārumu. Tiesa konstatē, ka cietušajam noziedzīgā nodarījuma rezultātā nav radītas psihiskas traumas, kas ietekmē kompensācijas apmēru. Tiesa secina, ka nav konstatējams nozīmīgs morālā aizskāruma publiskums, jo, lai arī miesas bojājumi nodarīti sabiedriskā vietā pie cietušā dzīvesvietas, tomēr miesas bojājumu nodarīšanu redzēja ļoti ierobežots personu skaits, t.i., tikai cietušā sieva un apsūdzētā draudzene. Līdz ar to cietušajam radītie miesas bojājumi nebija ar nozīmīgu publiskumu. Tiesa nekonstatē arī nozīmīgu morālā aizskāruma dziļumu, jo miesas bojājums tika nodarīts sadzīviska konflikta laikā, tas nebija ilgstošs, nebija saistīts ar cietušā pazemošanu, spīdzināšanu vai tamlīdzīgām citām apsūdzētā necienīgām darbībām, kas norādītu uz nozīmīgu morālā aizskāruma dziļumu.

Tiesa, nosakot morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, ņem vērā arī tiesu praksi, proti, Augstākās tiesas Tiesu prakses par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā par 2010. un 2011. gadu izdarītos secinājumus un ieteikumus morālā kaitējuma summas noteikšanai. No šī prakses apkopojuma izriet, ka par tīša vidējā smaguma miesas bojājumu nodarīšanu varētu piedzīt kompensāciju no 500-3000 Ls jeb 711,44-4268,62 euro. Tiesa atzīst, ka kopš šī tiesu prakses apkopojuma Latvijas tiesiskā un ekonomiskā situācija kopumā ir aktuāla un vērā ņemama arī šajā lietā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka cietušā pieteiktā morālā kaitējuma kompensācija ir apmierināma daļēji 700 euro apmērā, jo tā ir atbilstoša tiesu praksei un samērīga ar noziedzīgā nodarījuma raksturu un cietušajam radītajām fiziskajām ciešanām un morālo aizskārumu. Līdz ar to pārējā daļā 9300 euro apmērā morālā kaitējuma kompensācija ir noraidāma kā nepamatota.

Kaitējuma kompensācijas samaksas labprātīgai izpildei nosakāms termiņš — 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas —, uzliekot /pers. B/ pienākumu iesniegt tiesai maksājumu apliecinošu dokumentu par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Lietisko pierādījumu lietā nav.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499. un 520. pantu, tiesa

nosprieda

Atzīt /pers.B/ par vainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 131. panta un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1. punktu, sodīt ar naudas sodu divu (2) Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, t.i., 1000 euro apmērā.

Drošības līdzekli /pers. B/ nepiemērot.

Piedzīt no /pers. B/ par labu cietušajam /pers. C/, personas kods /personas kods/, kaitējuma kompensāciju par morālo kaitējumu 700 euro apmērā, bet pārējā daļā 9300 euro apmērā morālā kaitējuma kompensāciju noraidīt.

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par kaitējuma kompensāciju — 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas —, un noteikt pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Pilno spriedumu daļā par sodu, kaitējuma kompensāciju vai sakarā ar procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas kancelejā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena tiesas kancelejā – 2021. gada 30. decembris.

Tiesnesis Z. Dundurs